

משרד החינוך

דגשים בנוגע לפרסום הצעה לפתרון בחינת הבגרות בעברית לבתי ספר ערביים: ספרות

1. ההצעה לפתרון בחינת הבגרות בעברית המפורסמת בזאת היא דוגמה הכוללת כמה אפשרויות פתרון בתשובות הפתוחות, והיא אינה ממצה. במהלך הבדיקה ייתכן שייעשו שינויים ו/או הרחבות באפשרויות התשובה שיקבלו מעריכי הבחינה.
2. הפתרון להלן מביא את עיקר הסוגיות המרכזיות שהיו טעונות ליבון במסגרת המבחן, אך יודגש כי הוא איננו תשובה מלאה ומקיפה, המזכה בניקוד מלא. נדגיש כי ציון המבחן מורכב, מטבע הדברים, גם מגורמים נוספים שאינם מובאים בפתרון זה, ובהם: רמת ההתבטאות וניסוח התשובה, הקפדה על כללי הדקדוק והכתיב, התמקדות בעיקר, התבססות נכונה וראויה על הטקסט ועוד.
3. אם יתברר שנפלה טעות בהצעת הפתרון, תפורסם בתוך זמן סביר הצעה מתוקנת, והצעת הפתרון המתוקנת תהיה המחייבת. **ט"ח** (טעות לעולם חוזר) – פרסום הצעת הפתרון כפוף לטעויות, ואין בו כדי לחייב קבלת תשובה שגויה בידי מעריכי הבחינה.
4. בהתאם לחוזר מנכ"ל: טוהר הבחינות – תשע"ה/9ד, נבחן בבחינת הבגרות מחויב לפעול על פי נוהלי טוהר הבחינות כדי להבטיח הליך בחינות אמין, הוגן ושוויוני. אם יתעורר חשד שהנבחן הפר את טוהר הבחינות, יחל הליך של **החשדת הבחינה**, כמפורט בחוזר. [קישור לחוזר המנכ"ל](#)

בהצלחה לנבחנים ולנבחנות!

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית לבתי ספר ערביים: ספרות, מס' 14382, חורף תשפ"ה, 2025

פרק ראשון – סיפורת (40 נקודות)

1. השניים / גרשום שופמן

א. (1) יש להשלים את החסר בקטע הנתון.

באירוע הראשון אדם נופל ומתעלצל ברחוב בתוך קהל צפוף, ורוב האנשים הנוכחים במקום סוטים מעליו, מתרחקים ממנו ונמנעים מלעזור לו.
באירוע השני אדם החולה במחלת הנפילה נופל על המדרכה, והעוברים והשבים מלדעזזים, עומים עיניים ובורחים.

באירוע השלישי אדם מיואש מנסה להתאבד בקפיצה מגשר אל נהר, וההמונים הסקרנים שסביבו מצופפים על הגשר ואביטים בסיפוק של הנאה במותו של האיש.
יש להשלים את המשפטים הנתונים.

(2)

ככל שהאירוע חמור יותר, כך הסיכוי לאנשים יבואו לעזרתו של האדם שבמצוקה קטן יותר.
אפשר ללמוד מכך שרוב בני האדם אכזריים ביחסם כלפי זרים במצוקה / אדישים למצוקתו של הזולת.

ב. (1) יש להשיב מה מייצגים "השניים" בכל האירועים שבסיפור, להסביר מדוע הסופר מכנה אותם "מלאכי החיים", ולהדגים דברים אלה מן האירוע האחרון.

"השניים" מייצגים את האנשים המעטים הנחלצים לעזרתם של הנופלים ברחוב הנזקקים להצלה. הם מכונים "מלאכי החיים", כי הם ממהרים לעזור לנופלים ברחוב, הם מטפלים בהם, מתאמצים להקל את הייסורים שלהם כמה שהם יכולים, והם אפילו מסכנים את חייהם כדי להציל אותם, שלא כמו לקהל סביבם. הם כמו מלאכים טובים שנשלחים מן השמיים.

באירוע האחרון, הקשה מכולם, כאשר האדם שמנסה להתאבד קופץ מתוך ייאוש ממעקה הגשר אל הנהר הגדול והקר, "השניים" מסכנים את חייהם: הם קופצים אחריו לזרם האדיר של הנהר הגדול והקר ומנסים למשות אותו כדי להציל את חייו, בעוד הקהל הרחב מצטופף על המעקה וצופה בהנאה באסונו של הזולת.

(2) יש להסביר את הביקורת האירונית המשתמעת ממשפט הסיום, תוך התייחסות לניגוד בין רוב האנשים ובין "השניים".

במשפט הסיום הסופר מנסה לכאורה לפנות לקורא ולהרגיע אותו: אין צורך לפחד, מפני שאם תיפול ברחוב ותיקלע למצוקה או לסכנת חיים, יהיה מי שיציל אותך – "השניים". אולם המסר הפוך: אם תיפול ברחוב ותיקלע למצוקה או לסכנת חיים, הסיכויים שמישוהו יושיט לך יד לעזרה הם קלושים מאוד, בגדר נס, מפני שרוב האנשים אכזריים, אדישים ונהנים לצפות במפלתו של הזולת. רק מעטים, כמו "השניים", יפגינו אומץ וגבורה וימהרו להציל אדם סובל הזקוק לעזרתם של אחרים. הניגוד בין ה"רוב" ל"מיעוט" – "השניים" – מעצים את הביקורת האירונית על האכזריות האנושית, האטימות וחוסר האכפתיות של רוב בני האדם לזולת.

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית לבתי ספר ערביים: ספרות, חורף תשפ"ה, 2025, מס' 14382

פרק שני – שירה (60 נקודות)

2. לו יהי / נעמי שמר

א. יש להביא מבתים 1–3 שלוש זוגות של סמלים מנוגדים, ולהסביר מה מבטא כל אחד מן הסמלים המנוגדים.

זוג 1: מפרש לבן באופק מול ענן שחור כבד (בית 1)

הסבר: המפרש הלבן מסמל את התקווה הטובה לשלום שנראית באופק. היא עדיין רחוקה, אבל מתקרבת. מול התקווה הטובה בשמיים ענן שחור כבד, המסמל ימים קרים ואפלים של חורף, ימים של מלחמה.

זוג 2: קול שופר (וגם קול של תפילה) מול קול תופים (בית 2)

הסבר: קול השופר וזמרת התפילה מסמלים סיום תקופה ופתיחת דף חדש. מולם קול התופים, המסמל קולות של מלחמה.

זוג 3: בית קט עם גג אדום בתוך שכונה קטנה מוצלת מול סוף הקיץ החם והלוהט (בית 3)

הסבר: הבית הקטן והיפה מסמל ימים של שקט, שלום ביטחון וחום משפחתי. הקיץ החם מסמל שדה קרב ושרפות. יש בצירוף הזה רמז לסיום המלחמה.

[בבית 1 יש עוד זוג סמלים: חלונות הערב לעומת אור נרות החג.]

ב. יש להסביר את המשפט הנתון, להשיב למי הדוברת־השרה פונה במשפט זה, ומדוע היא חוזרת על המשפט הזה פעמים

רבות, וכן יש להסביר מה הדוברת־השרה מבקשת בבית 4.

"כל שנבקש – לו יהי": במשפט זה הדוברת־השרה מבקשת, כנראה מאלוהים, לקיים את כל מה שמבקשים ממנו בשיר. המשוררת פונה, כנראה, לאלוהים. היא מבקשת ממנו שיביא, בהפתעה, את האור, את המזל הטוב, את השלום והשמחה מתוך חשכת המלחמה: "ואם פתאום יזרח מאפל / על ראשנו אור כוכב". היא מבקשת שלוה וכוח ללוחמים העייפים השבים מן הקרב ולאלה שממתינים להם: "אז תן שלוה ותן גם כוח לכל אלה שנאהב". החזרות המרובות מדגישות את עוצמת התקווה / המשאלה של הדוברת שאכן תסתיים המלחמה ויבוא השלום.

או:

הדוברת־השרה חוזרת על משאלתה כי החזרה מדגישה את דבקוּתה בתקווה שהמלחמה תסתיים ויהיה טוב.